

Årsrapport 2008

Senter for seniorpolitikk

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. Organisasjon og fremtid	3
1.1 Formell organisasjon.....	3
1.1.1 Tilsluttede organisasjoner	3
1.1.2 Styret	4
1.2 Administrasjon.....	5
1.3 Budsjett og regnskap.....	6
1.4 Lokalteter	6
2. Faglig aktivitet	6
2.1 Samfunnskommunikasjon.....	6
2.2 Styrke arbeidet med seniorpolitikk	9
2.3 Arbeids- og velferdsetaten	11
2.4 Styrket arbeid mot partene i arbeidslivet	12
2.5 Forskning, seniorer og ledelse	12
2.6 IKT og seniorer	14

1. Organisasjon og fremtid

1.1 Formell organisasjon

SSP er en organisasjon med årsmøtet som øverste organ, og som velger senterets styre. Per 31. desember 2008 har SSP 28 tilsluttede organisasjoner. Alle de store organisasjonene i arbeidslivet og staten er tilsluttet senteret. Organisasjonene avspeiler senterets historie tilbake til 1969.

Årsmøtet 2008 ble avholdt 15. mai på Hotell Bristol.

Årsmøtet vedtok nye vedtekter med egne retningslinjer for valgkomiteens arbeid.

Nestleder Marit Skaar Reiersen, FAD gikk ut av styret etter 2 år.
Styremedlem Per Erik Solem, Nova gikk ut av styret etter 10 år.
Styremedlem Finn Berge Haaland, YS gikk ut av styret etter 8 år.

Siri Røine, FAD ble valgt inn som styremedlem.

Robert Salomon, AFI ble valgt inn som styremedlem.

Tore Eugen Kvalheim, YS ble valgt inn som styremedlem.

Alle med 2 års funksjonstid.

1.1.1 Tilsluttede organisasjoner

Oversikt over tilsluttede organisasjonene pr 31 12 08 med representanter:

	<i>Navn</i>	<i>Representant</i>
1	Arbeidsforskningsinstituttet (AFI)	Robert Salomon
2	Akademikerne	Svendsen, Nina Sverdrup
3	Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforening (AAF)	Frydenlund, Anders
4	Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge (AOF Norge)	Hansen, Tom Runar
5	Arbeids- og inkluderingsdepartementet, (AID)	Såheim, Thomas
6	Arbeidsgiverforeningen Spekter	Hjortbakk, Ann Kristin
7	Den norske kirke, Kirkerådet	Engeseth, Karen Marie
8	Finansnæringens Arbeidsgiverforening	Marstein, Kjell
9	Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD)	Lund, Finn Bjørnar
10	Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon, HSH	Jørgensen, Ivar
11	HR Norge	Sørensen, Tore-Wiggo
12	KS	Stavem, Asbjørn L.
13	Kunnskapsdepartementet (KD)	Hidle, Joronn
14	Landslaget for offentlige pensjonister (LOP)	Vinje, Eli
15	Landsorganisasjonen i Norge (LO)	Sundnes, Trine Lise
	Nasjonalforeningen for folkehelsen *	
16	NAV	Furevold, Hilde
17	Norges Bedriftsidrettsforbund	Meland, Siri

	<i>Navn</i>	<i>Representant</i>
18	Norges Ingeniør- og teknologiorganisasjon (NITO)	Lier, Kari E. Mærøe
19	Norges kvinne og familieforbund	Birkeland, Ingunn
20	Norsk Arbeidsmedisinsk forening **	
21	Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)	Solem, Per Erik
22	Norsk Pensjon ***	Bautz, Dag Vidar
23	Norsk Pensjonistforbund	Gjerde, Herlof
24	Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)	Teig, Liv Ragnhild
25	Samfo ****	Kroken, Torgeir
26	Unio	Rønning, Knut-Arne
27	Voksenopplæringsforbundet (VOFO)	Mykland, Berit
28	Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)	Haaland, Finn Berge

* Nasjonalforeningen for folkehelsen trakk seg som tilsluttet organisasjon 18 08 08.

** Norsk Arbeidsmedisinsk forening hadde i 2008 ingen representant.

*** Norsk Pensjon ble tilsluttet SSP på årsmøte 15 05 08

**** Samfo ble tilsluttet SSP på årsmøte 15 05 08

1.1.2 Styret

Styret i SSP i perioden mai 2008 – mai 2009:

<i>Organisasjon</i>	<i>Navn</i>	<i>Personlig vara</i>	<i>Verv</i>
NHO	Berge, Lars Chr.	Teig, Liv Ragnhild, NHO	Leder
FAD	Røine, Siri	Stavem, Asbjørn L. KS	Styremedlem
AFI	Salomon, Robert	Ingen personlig vara	Styremedlem
Unio	Bjergene, Jon Olav	Stykket, Marit Nito	Styremedlem
LO	Sundnes, Trine Lise	Nilsen, Øystein LO	Styremedlem
YS	Kvalheim, Tore Eugen	Hjortbakk, Ann Kristin Spekter	Styremedlem

Styret avholdt 5 møter i 2008.

1.2 Administrasjon

Ansatte ved SSP:

- 1 *Direktør* - med overordnet faglig og administrativt ansvar for senteret. Ansvarlig talsperson ut mot storsamfunnet. Andre viktige oppgaver er koordinering av tiltakene/prosjekter i samarbeide med arbeidslivsorganisasjonene og myndighetene.
- 2 *Administrativ leder* – har ansvar for daglig administrasjon av senteret, d.v.s. budsjett og regnskap, vedlikehold av inventar og utstyr, rapportering og dialog med bevilgende myndigheter, personalledelse, rådgivningstjeneste generelt og til nettverkene spesielt.
- 3 *Administrasjonssekretær* - hovedarbeidsområde er å utarbeide og gjennomføre gode kontorrutiner i senterets daglige drift, telefon og postbehandling, videreutvikle og vedlikeholde databaser, fakturabehandling og praktisk budsjett og regnskapsarbeide. Oppdatere praktisk info på senterets websider.
- 4 *Seniorrådgiver* - i 100 % stilling, fom 1. mai 2007. Med ansvar for nasjonal nettverkskonferanse 2007 og ulike utredningsoppgaver, sluttet ved SSP pr 1. mai 2008. Ny seniorrådgiver i 100 % stilling tiltrådte pr 1. april 2008 og med hovedansvar for å bygge opp et kompetansetilbud for rådgivere ved NAV Arbeidslivssentrene.
- 5 *Seniorrådgiver* - i 40 % stilling. Med vekt på utadrettet arbeide, nettverksbygging og kontakt inn mot privat sektor og rådgivere ved NAVs arbeidslivssentre.
- 6 *Prosjektleder* - i 100 % stilling tilknyttet VinnVinn kampanjen fom 1. juni 2007 tom 31. mai 2008.
- 7 *Web redaktør / journalist* - i 50 % stilling. Med ansvar for bladet seniorpolitikk.no og www.seniorpolitikk.no til SSP sluttet ved SSP pr 1. juni 2008.
Ny redaktør/ informasjonsmedarbeider - tiltrådte i engasjement pr 1. august 2008 i 100 % stilling.

1.3 Budsjett og regnskap

Senter for seniorpolitikk (SSP) bevilges midler over statsbudsjettet. Fom 2007 har SSP et samlet budsjett og regnskap for all aktivitet. VinnVinn kampanjen har eget prosjektbudsjett og regnskap som inngår her.

1.4 Lokalteter

Vi er godt fornøyd med våre lokaler. Det er god plass til 8 medarbeidere. Dessuten fungerer lokalene godt som møteplass for opptil 16 personer.

2. Faglig aktivitet

I tildelingsbrev for 2008 skriver Arbeids- og inkluderingsdepartementet: ”Tilskuddet skal dekke administrative utgifter til senteret, finansiering av kurs og informasjonsarbeid, samt utgifter til forsknings- og utviklingsarbeid. Senter for seniorpolitikk har en viktig rolle når det gjelder å realisere delmål tre i Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv.”

Av de utfordringene som vil dreie seg om å styrke arbeidet med en livsfaseorientert personalpolitikk generelt, og å heve pensjoneringsalderen spesielt, nevner departementet følgende 6 innsatsområder:

2.1 Samfunnskommunikasjon

Det var ved årsskiftet 2008-2009 rundt 2.000 abonnenter på hjemmesidens **ukentlige elektroniske nyhetsbrev**. Det er en økning på rundt 400 fra året før. Nyhetsbrevet sendes i tillegg til alle landets rådmenn og ordførere og til de fleste redaksjoner av fagtidsskrifter, dags- og ukepresse på papir og nett, samt radio og TV her i landet. seniorpolitikk.no blir jevnlig sitert i så vel store som små publikasjoner.

Nyhetsbrevet **seniorpolitikk.no på papir** hadde ved årsskiftet rundt 10.330 abonnenter, det samme som for ett år siden.

www.seniorpolitikk.no har hatt en solid økning på 6 000 unike brukere i 2008, men personene som besøker nettsiden vår leser i gjennomsnitt mindre på sidene enn de gjorde i 2007. Utviklingen i antall treff på sidene er gått ned med 14 000 i 2008.

	<i>Utvikling i antall unike brukere</i>	<i>Utvikling i antall treff</i>
2006	23 240	151 886
2007	24 351	192 175
2008	30 336	178 000

Bokprosjekt

Vår journalist, Per Halvorsen, avsluttet bokprosjektet "Glitrende grå. Seniorliv, mangfold, muligheter", Bazar forlag, vinteren 2008. Boken ble lansert i mai 2008 og formidler et ressursperspektiv på aldring og alderdom gjennom populærfremstilling av aktuell forskning og portrettintervjuer etc. Forlaget hadde pr 31. desember 2008, ikke fulgt opp kontrakten med SSP, i forhold til utbetaling av royalty. I denne sammenheng prøvde vi å oppnå kontakt med forlaget uten å lykkes. Det blir vurdert å gå til inkasso på nyåret, 2009.

Seniorpolitisk barometer

SSP har også i 2008 i samarbeid med Synovate Norge gjennomført undersøkelser om seniorpolitiske oppfatninger og holdninger i den yrkesaktive del av befolkningen og blant ledere. Resultatene ble formidlet under en pressekonferanse 22. oktober. Interessen for Norsk Seniorpolitisk Barometer er fortsatt stor, og resultatene er gjengitt i riksmedia, fagpresse og regionale/lokale media. Resultatene fra årets undersøkelse ser ut til å bekrefte den positive utviklingen vi har sett de senere år. Det er bl.a. en utstrakt oppfatning i den yrkesaktive del av befolkningen (78 %) at særaldersgrenser bør erstattes av individuell testing av helse og arbeidsevne, og 50 % av sier de er i mot øvre aldersgrenser i arbeidslivet. Blant ledere sier nær tre av fire (73 %) at mange 70-åringer kan yte like mye i jobb som de som er 10-15 år yngre. Norsk Seniorpolitisk Barometer følges opp og analyseres bl.a. gjennom egne FoU-prosjekter. Vi har nå hatt seks målinger, fom 2003 tom 2008.

Årets seniorinitiativ

Årets seniorinitiativ ble etablert i 1991 under betegnelsen Årets seniorbedrift. SSP mener dette var den første kåringen i sitt slag i verden. Virksomhetene som får denne utmerkelsen fungerer fortsatt som gode eksempler og gir ideer til andre som ønsker å utvikle god seniorpolitikk.

Årets seniorinitiativ 2008 ble tildelt Aker Stord AS. Begrunnelsen for tildelingen er at Aker Stord AS vektlegger utvikling og vedlikehold av kompetanse i sin seniorpolitikk. Målet er å begrense uønsket "turn over" ved å sørge for at Aker Stord AS er den foretrukne arbeidsgiver blant egne medarbeidere, og at det skal være et spesielt fokus på en god utnyttelse av seniorkompetansen i selskapet.

Seniorpolitikken ved Aker Stord AS bygger på et verdigrunnlag om at godt voksne medarbeidere representerer en verdifull ressurs for bedriften. Seniorpolitikken er langsiktig, den er resultatfokusert og utviklingsorientert med et klart formål om å ivareta og videreutvikle den kompetanse seniorenne besitter. Bedriften har også et systematisk kompetanseoverføringsprogram der seniorenne inngår som en strategisk viktig ressurs.

Programmet for systematisk overføring av kompetanse tar utgangspunkt i identifisering av:

- nøkkelkompetanse i bedriften
- seniorer som innehar nøkkelkompetanse
- arbeidskollegene som har behov for å få tilført slik nøkkelkompetanse, og overføring av seniorennes kompetanse til arbeidskolleger.

Prisen ble delt ut av statsråd Dag Terje Andersen på "AFF- konferansen 2008" der tema var "Kunnskapsdeling". SSP hadde i tillegg et innlegg om seniorpolitikk som strategisk virkemiddel. Om lag 100 ledere deltok på konferansen.

Møter med politiske partier

Både Høyre og FrP tok kontakt med SSP i 2008 og ba om møte for at vi skulle gi dem utfyllende informasjon om seniorpolitikken og vårt arbeid.

vinnvinn kampanjen

Da Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) ble reforhandlet i juni 2006 fikk SSP en viktig rolle knyttet til oppfølgingen av IA-avtalen gjennom ansvar for en holdnings- og informasjonskampanje, som et viktig innsatsområde for å øke den reelle pensjoneringsalderen.

Kampanjen er delt opp i flere faser der vi først har tatt sikte på å sette seniorpolitikk på dagsordenen, deretter bygge motivasjon hos aktørene for å gå løs på oppgaven – før vi i siste fase presenterer løsninger på hva som kan få seniorene til å stå lenger i jobb.

Faglig kunnskapsplattform

Forsker Per Erik Solem ved NOVA utarbeidet kunnskapsplattform for informasjonskampanjen. Dokumentet er nå utgitt som NOVA- rapport 16/07: "Seniorer i arbeidslivet. Kunnskap om aldring og arbeid".

Hva er utført så langt?

Som omtalt i årsrapporten for 2007 ble kampanjen lansert 25. oktober 2007. Her fikk Arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hansen overrakt "Strategiplan for seniorpolitikk i arbeidslivet 2007 – 2011" av styreleder Lars Chr. Berge på vegne av partene i arbeidslivet. Dokumentet er lagt til grunn for senteret arbeide utover arbeidet med VinnVinn kampanjen i 2008.

Kampanjen ble fulgt opp med et nytt arrangement – mai 2008. 100 deltakere fra partene i arbeidslivet, arbeidslivssentrene med mer. Her ble ny kampanjeweb lansert, der arbeidsgiver, tillitsvalgte og arbeidstakere får tilgang til seniorpolitiske verktøy.

Kampanjeweb www.VinnVinn.org. Denne markedsføres aktivt overfor målgruppene, og presenteres bl.a. for alle IA-rådgiverne gjennom besøk til NAV arbeidslivssenter i hvert fylke. Kampanjesiden har siden oppstart økt til 85 unike brukere pr dag.

Kampanjemateriell. Det er også laget en profilerings t-skjorte, to brosjyrer og en serie med annonser til bruk både av partene i arbeidslivet og i virksomhetene. Dette benyttes blant annet på partenes hjemmesider, i fagblader etc. 20.000 brosjyrer er distribuert til relevante aktører.

Nytt språk er en seniorpolitisk "ordbok" utarbeidet av SSP i samarbeid med Per Egil Hegge. Poenget er å etablere et positivt seniorpolitisk språk. Hittil er 20.000 ordbøker distribuert.

Kampanjeambassadører. Kampanjen har ca 30 ambassadører, som fronter kampanjen. Ambassadørkorpset består av kjendiser og "vanlige" folk. Ambassadørene brukes på arrangementer og på kampanjeweben.

Alliansebygging. Det er gjennomført en runde med separate møter med partene i IA-avtalen for å forankre kampanjen og drøfte hvordan partene best kan støtte opp om arbeidet. Vi har møtt topplederne i NHO, HSH, Spekter, KS, LO, YS, Akademikerne og Unio. I tillegg har vi møtt representanter for FAD og AID.

Lokale besøksrunder. Det er gjennomført møter med 12 arbeidslivssentre om kampanjen. I hovedsak har vi også møtt partene lokalt for å presentere kampanjeweben og stimulere til videre samarbeid på lokalt nivå.

Nullpunktsmåling. På oppdrag fra SSP har Synovate gjennomført en ”nullpunktsmålig” i befolkningen ved kampanjestart i 2007. For å kunne måle hvilke endringer kampanjen skaper når det gjelder holdninger til og oppfatning av seniorpolitikk.

Presseseminarer. Det er gjennomført to pressekonferanser/presseseminarer for rikspresen. Målet var først og fremst å orientere og gi bakgrunn om seniorpolitiske utfordringer til journalistene.

Fag- og informasjonsseminarer. Det er gjennomført to seminarer for partenes fagblader og informasjonsmedarbeidere for å informere om kampanjen og sikre omtale av denne.

Medieomtale. Siden kampanjelanseringen har det vært ca 1 000 unike medieoppslag i riksmidlene/ TV, radio, aviser, nett) om kampanjen/seniorpolitikk. Dette har vært oppslag om virksomheter som har lyktes med seniorpolitikken, utspill fra SSP relatert til VinnVinn, pressedekning av kampanjens arrangementer, formidling av forskning og egne undersøkelser, samt innlegg og kronikker.

Vi har oppnådd

Kampanjen er gjennomført i henhold til planen som ble skissert høsten 2007. Vi har mottatt positiv tilbakemelding på kampanjeweb og materiell og opplever at interessen for seniorpolitikken er økende.

IA-avtalens delmål 3 er å øke forventet pensjoneringsalder for personer over 50 år med 6 måneder fra 2001 – 2009, dvs. fra 63,5 år i 2001 til 64,0 i 2009. Tallene fra 2007 viser en forventet pensjoneringsalder på 63,9 år. Det kan tyde på at delmål 3 i IA-avtalen kan nås innen avtaleperiodens utløp i 2009.

Utfordringer for kampanjen i 2009

Endringer i samfunnet den senere tid innebærer en nedgangskonjunktur, og NAV har endret prognosene for arbeidsledigheten slik at forventet ledighet i 2010 vil øke til 2,9 %. Vi ser også at flere bedrifter løser behov for nedbemanning gjennom økt bruk av gavepensjon koblet til tidligpensjonering. Mediebildet endres – fra kamp om hodene til kamp for å beholde jobben.

Senter for seniorpolitikk opplever at vi trenger å fokusere mer på å forankre partenes eierskap til kampanjen. Det gjenstår mye arbeid når det gjelder å rette oppmerksomheten mot delmål 3 i IA- avtalen. Dette gir ekstra utfordringer for kampanjen i 2009.

2.2 Styrke arbeidet med seniorpolitikk

Som et tiltak for å styrke veiledningsapparatet i seniorpolitikk og som et ledd i mobilisering av arbeidslivets parter, jfr. pkt 4.3 og 5. i Strategiplan for seniorpolitikk i arbeidslivet 2007-2011, har SSP vært faglig bidragsyter ved utvikling av kurset ” Voksne i arbeid – fra avvikling til utvikling”. Kurset er utviklet av Industriskolen, Norsk Industri, NHO og Senter for

seniorpolitikk i samarbeid med NAV Arbeidslivssenter. Kurset går over to dager med en 4 ukers mellomperiode for å få tid til å starte opp prosessen i egen bedrift.

Kurset har til hensikt å

- Bistå bedriftene i utviklingen av en seniorpolitikk som er tilpasset bedriftens behov
- Formidle kunnskap om muligheter, utfordringer og lønnsomhet når det gjelder utvikling av seniorpolitiske tiltak
- Gi tilgang på gode eksempler
- Tilrettelegge for erfaringsutveksling og nettverksbygging.

Arrangørsteder i 2008:

Ålesund: 07.10.08 og 28.10.08 – 11 bedrifter – 25 deltakere
Molde: 08.10.08 og 29.10.08 – 12 bedrifter – 21 deltakere

Aktiviteten står fortsatt på kurslisten til Industriskolen og er planlagt videreført i andre fylker i løpet av 2009/2010.

Kontakt og faglig veiledning

SSP har gjennom året et betydelig antall henvendelser om seniorpolitikk i arbeidslivet. Senteret yter veiledning til virksomheter, organisasjoner og enkeltpersoner samt leverer utstrakt faglig aktivitet gjennom foredrag og innlegg på kurs, konferanser og seminarer.

Brosjyrer

”Er seniorer god butikk?” er utgått.

”Fakta om seniorer” kom i mars 2008 med et revidert 5. opplag på 3 000 eksemplarer, og dessuten et 6. opplag på 2 000 i november 2008.

”Omstilling og seniorer” trykket opp et 3. opplag på 2 000 i februar 2008.

Høringer

I 2008 har SSP gitt fire høringsuttalelser til Arbeids- og inkluderingsdepartementet på.

- 1 Forslag om å erstatte rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad med ny midlertidig folketrygdytelse
- 2 Forslag til oppfølging av Stortingets vedtak om ny alderspensjon i folketrygden med utkast til lovendringer
- 3 Forslag til endringer i regelverket for arbeidsmarkedstiltakene
- 4 Forslag til endringer i arbeidsmiljøloven, øvre aldersgrense

Likestillings - og diskrimineringsombudet (LDO)

Vi har regelmessige møter med ombudet for å informere hverandre. I likestillings – og diskrimineringsnemnda har SSPs direktør møtt som fast representant fom 2006 tom februar 2008.

Statens seniorråd

Vi har løpende samarbeid med rådet.

Norsk Pensjon

Norsk Pensjon stiftet 2006 med formål om å opprette en pensjonsrettighetsportal. Portalen tar sikte på å gi alle enkeltpersoner en samlet oversikt over alle sine pensjonsrettigheter. Det er inngått avtale om samarbeide med NAV mhp gjensidig deling av informasjon vedrørende

pensjon. Portalen www.norskpensjon.no åpnet i april 2008. SSP er representert i organisasjonens styre som varamedlem.

NHOs IA-forum

Vi er også representert ved direktør i NHOs IA-forum. Her utveksles ulike erfaringer gjort i organisasjonen i tilknytning til avtalen.

Internasjonalt samarbeid

SSP deltok på et møte i Göteborg 31. januar. Arrangør av møtet var European Age Management Network (EAMN), Västra Götalandsregionen og Göteborgs Universitet. Hensikten med møte var å diskutere ideer til fellesprosjekt i et interregionalt samarbeid der man bl.a. tenkte seg finansiering fra EUs Interreg program. På møtet var det deltakere fra regionene Vest-Sverige, Sørøst-Norge og Jylland. Etter samtaler med representant fra NAV Vestfold ble vi enige om at de heretter skulle følge opp dette initiativet.

SSP hadde besøk av:

Representant fra "Local Government Association of Queensland", Australia. Møtets hensikt var å utveksle tanker/ideer og erfaringer når det gjelder etter- og videreutdanning av seniorer.

Journalist fra Radio France 1. intervjuet direktøren ved SSP om seniorpolitikk generelt i Europa og i Norge spesielt.

SSP hadde besøk av Fremtidsforskningsinstituttet i København høsten 2008. Vi hadde en gjensidig informasjon om vårt arbeid.

Diverse:

SSP deltok på møte i den offentlig oppnevnte danske "Seniortænketautank" (Arbeidsministeriet) 16. juni der også arbeidsministeren deltok. Det ble orientert om seniorpolitikken i Norge, om SSP og om aktuelle tiltak/aktiviteter på det nasjonale plan.

På konferansen "Ålder- hot eller mjrlighet?" i Göteborg 1. oktober holdt Å. Lunde innlegg om SSP som organisasjon og om de aktuelle satsingene innen seniorpolitikken i Norge.

SSP bisto Stortingets administrasjon i forbindelse med en henvendelse fra en svensk riksdagsrepresentant. Henvendelsen gjaldt hva vi har gjort når det gjelder lovgivning i Norge mht diskriminering av eldre arbeidstakere ut over EU- Direktivet om likebehandling og hva som for øvrig er gjort for å øke avgangsalderen.

SSP ble på høsten kontaktet av den franske ambassaden og bedt om å orientere om satsingen på seniorpolitikken i norsk arbeidsliv. En medarbeider fra SSP deltok i et møte med ambassaden hvor det ble gitt en omfattende orientering om treparts samarbeidet generelt og seniorpolitikken spesielt.

2.3 Arbeids- og velferdsetaten

Senter for seniorpolitikk har i 2008 styrket samarbeidet med arbeids- og velferdsetaten på flere områder. Det har vært gjennomført møter med representanter fra direktorat og underliggende enheter i forbindelse med internopplæring og VinnVinn kampanjen. SSP har videre deltatt i møte med arbeidsgruppen for utvikling av en ny seniorstrategi for etatens utadrettede

virksomhet, og for øvrig bistått ulike enheter i etaten med presentasjoner, foredrag og informasjon om seniorpolitikk ved både interne og eksterne arrangementer gjennom året.

I løpet av 2008 har SSP besøkt 12 arbeidslivssentra for å informere om VinnVinn-kampanjen og gi opplæring knyttet til den nye websiden www.VinnVinn.org (besøkene fullføres februar 2009). Møtene var nyttige og nødvendige for dem og oss. SSP har prioritert denne tilnærmingen for å kunne nå ut til flere rådgivere da kampanjen er et tiltak i IA-avtalen. Det er derfor ikke arrangert nasjonal nettverkssamling i år.

SSP har i 2008 utarbeidet et kompetanseprogram for rådgivere ved landets arbeidslivssentra, og invitasjon er sendt rådgivere og ledere ved arbeidslivssenteret i alle fylker. Programmet skal gjennomføres våren 2009 og vil tilby faglig fordypning til utvalgte rådgivere. Målet er å stimulere og mobilisere til økt innsats om delmål 3 i IA-avtalens foreløpige siste driftsår. En er nær ved å nå delmål 3 i IA-avtalen. Den nasjonale målsetningen er en økning i forventet pensjoneringsalder for personer over 50 år med 6 måneder, fra 63,5 til 64 år. For 2007 er denne 63,9 år.

SSP deltar fortsatt i en intern erfaringsgruppe hvor det skal fremskaffes kunnskap og erfaringer i etaten om omstillingen av tjenestetilbudet fra etaten.

2.4 Styrket arbeid mot partene i arbeidslivet

Som tidligere omtalt la SSP strategiplanen for seniorpolitikk i arbeidslivet til grunn for sitt arbeide i 2008. Strategien inneholder vurderinger av framtidige politikkutforminger hvor det er naturlig at myndighetene, partene hver for seg eller andre aktører bidrar til oppfølging. Planen med omtale finner du på www.seniorpolitikk.no
Se under VinnVinn kampanjen.

2.5 Forskning, seniorer og ledelse

SSP har i tråd med ”Strategiplanen for seniorpolitikk i arbeidslivet 2007-2011” utviklet et nytt FoU-program for perioden 2008-2011. Mål for FoU-satsningen er å:

- bedre kunnskapsgrunnlaget om aldring og arbeid, og om seniorers tilknytning til arbeidsmarkedet og deres arbeidsvilkår
- gi innsikt om utvikling og virkninger av seniorpolitiske tiltak, særlig i forhold til politiske målsettinger overfor ulike sektorer og grupper.
- analysere endringer i holdninger til arbeid og pensjonering, og hva som skaper endringene
- opprettholde og videreutvikle forskningskompetansen innen seniorpolitikk
- formidle forskningsresultater om seniorpolitikk

I tilknytning til FoU-programmet er det i 2008 søkt om økonomiske midler for å gjennomføre satsningen, og Koordineringsgruppa for IA har innvilget 5 mill kr til finansiering av FoU-prosjekter i 2009, hvorav kr 4 mill til Norges Forskningsråd og kr 1 mill til SSP. I tillegg øremerket SSP 1 mill av grunnbevilgningen i 2008 til FoU slik at vi fikk en ramme på kr 2 mill

til FoU i 2009. Vi gjennomførte anbudsinnbydelse av forskningsmidlene, og styret vedtok 11. desember 2008 følgende fordeling:

- Arbeidsforskningsinstituttet: Effektanalyser av iverksatte seniorpolitiske tiltak
- Econ Pöyry AS: Casestudier av forsøk med redusert arbeidstid for 62+ i staten der vi sammenligner dette med kommuner som har flere tiltak
- NOVA: Analyse av endringer i holdninger og opplevd arbeidsmiljø for seniorer

Prosjektene er klar for iverksetting 15. januar 2009 og resultatene dokumenteres i løpet av 2009.

I samsvar med FoU-programmet er det gjennomført en forskningskonferanse i 2008 for å spre resultater av ulike forskningsprosjekter, og det er gjennomført en forskerkonferanse der målsetningen har vært å stimulere til videre forskningsaktivitet innen feltet samt videreutvikle FOSA-nettverket (Forskning om seniorer i arbeidslivet). Det har vært god oppslutning om konferansene, med henholdsvis 85 og 25 deltakere.

Dessuten har vi videreført fra 2007 prosjektet vi startet opp i samarbeide med universitetet i Stavanger, kalt "Alder og arbeid – tid for lederskap?" Forskerne Trude Furunes og Reidar J. Mykletun fokuserer på relasjonen mellom leder og den enkelte seniormedarbeider og prosjektet ferdigstilles høsten 2009. Forskerne har så langt levert fem artikler til vår hjemmeside.

To prosjekter er ferdigstilt i 2008

1 *"Endringer i lederes holdninger til eldre arbeidskraft."*

Høsten 2007 inngikk vi et samarbeid med forsker Per Erik Solem, NOVA, og utformet en prosjektbeskrivelse i "Lederes holdninger til eldre arbeidskraft".

Sitat fra innledningen i beskrivelsen: "Det er en viktig oppgave å utvikle teori og begreper som tydeliggjør de utfordringer som ligger i ledelse av seniorer. Samtidig henger god ledelse av seniorer sammen med kunnskap om seniorer og aldring. For å utvikle ledelsesstrategier er det nødvendig å vite nok om dem som skal ledes. Dermed kan utfordringen i første omgang være å formidle grunnleggende kunnskaper om eldre til ledere. Hva kan stå i veien for slik formidling? Grunnleggende holdninger og oppfatninger om eldre og aldring som er nedfelt i vår kultur og som også inngår i mange eldres selvoppfatning, kan være en sperre".

Rapport i kommentarutgave kom våren 2008.

2 *"Ledelse med seniorperspektiv"*

Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) ved forsker Anne Inga Hilsen har i samarbeid med SSP utviklet en kursmodul om seniorpolitikk for ledere.

SSP har dessuten inngått avtale med Econ Pöyry AS om beregninger av økonomiske konsekvenser for seniorer ved alternative valg av pensjoneringstidspunkt under "ny folketrygd". Hensikten er å illustrere og folkeliggjøre konsekvenser av ulike valg.

Andre prosjekter hvor SSP er involvert

SSP var representert i referansegruppen til prosjektet "Hva kan vi lære av gode eksempler på seniorområdet?". Idébanken var initiativtaker til prosjektet og AFI gjennomførte det med finansiell støtte fra FARVE (forsøksmidler, arbeid og velferd) Prosjektets hensikt var å få frem

kunnskap om hva som er god praksis på området seniorpolitikk. Prosjektet ble ferdigstilt våren 2008. Undersøkelsen understøtter at det ikke finnes *en* suksessoppskrift for god seniorpolitikk. ”Viktige suksesskriterier for god seniorpolitikk er utvikling av lokale løsninger og medvirkning i utvikling av løsningene, verdsetting av seniorarbeidskraft, sammensatte og tilpassede tiltak, et aktivt lederskap og god lederforankring, og systematiske satsinger med oppfølging av resultater”.

SSP er også representert i referansegruppen for prosjektet ”Seniorpolitikk i kvinnedominerte yrker.” Prosjektet startet opp i 2007 og er planlagt avsluttet i 2009. Prosjektet gjennomføres ved to hoteller i Bergen og ved sykehuset Innlandet.

2.6 IKT og seniorer

ABM utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum

Gjennom IKT - prosjektet i Kragerø kommune inngikk vi også et samarbeid med ABM-utvikling. Dette medførte at vi ble trukket inn i en arbeidsgruppe for å bistå ABM utvikling i utarbeidelsen av et IKT prosjekt i deres regi.

Seniornett

SSP er fortsatt representert i styret, organisasjonens råd og valgkomite.

Prosjektet ”IKT og seniorer - en satsning for fr@mtida”

Sammen med Seniornett og Datakortet ble SSP tildelt kr 500 000 fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet til et prosjekt med fokus på seniorer og IKT i arbeidslivet. SSP fikk prosjektansvar. Prosjektet ” IKT og seniorer - en satsning for fr@mtida” fokuserer på seniorer i arbeidslivet og på den enkeltes utvikling og læring på arbeidsplassen. Prosjektet ble lagt til Kragerø kommune hvor vi inngikk samarbeide med det lokale Voksenopplæringscenteret, som finansieres av kommunen. Kommunens omsorgstjenester ble invitert til å delta i prosjektet, da vi er godt kjent med de personellmessige utfordringer innenfor denne tjenesten i årene fremover. Weifa Farmasøytiske, en privat virksomhet ble også invitert inn i prosjektet. Den offisielle åpningen av Seniornetts Seniorsurfdag ble i samråd med SSP, Voksenopplæringscenteret og det lokale bibliotek lagt til Kragerø. Vi benyttet samtidig anledningen til å holde et seminar hvor vi formidlet erfaringer fra prosjektet så langt. Prosjektrapport vil forligge våren 2009.

Oslo, 15. januar 2009.